

напрѣдъ тѣ отвориле печатници въ Смирна и Бейрутъ, та почти на всички-тѣ источни езици печатиле книги съ нравственно-духовно сѣдържаніе. Много такива книжки, които превождалъ Константинъ Фотиновъ и други още нѣкои бѣлгаре, тѣ напечатиле и издале и на бѣлгарския езикъ. По-късно, когато се появи уния-та между бѣлгаре-тѣ, тия мисионери издадохъ доста книжки на бѣлгарски противъ папство-то и противъ Римо-католическа-та Черкова. Протестантски-тѣ мисионери и до день днешенъ слѣдватъ да печататъ и издаватъ на бѣлгарски езикъ не само съ духовно-нравственно сѣдържаніе книжки, ами сѣ издале и нѣколко научни книги. Книжовна-та дѣятелность на протестантски-тѣ мисионери особено се уголѣми откакъ, подиръ кържамска-та война, пренесохъ главно-то си становище въ Цариградъ.

На протестантски-тѣ проповѣдници бѣлгарский народъ дѣлжи за издавание Свещенно-то Писание на ново-бѣлгарския езикъ. Още прѣвъ 1828 год. тѣ помогнале за издавание-то въ Букурещъ на четири-тѣ евангелия, които превеле отецъ Серафимъ отъ Стара-Загора и Сапуновъ отъ Трѣвна, а прѣвъ 1840 год. протестантски-тѣ проповѣдници издале въ Смирна Новия Завѣтъ, преведенъ отъ Неофита Попъ-Петровъ Рилски ⁽⁸⁹⁾. По-късно горѣказанный Константинъ Фотиновъ захваналъ да превежда Стария Завѣтъ, нѣ като се поминалъ той, то, вмѣсто него, мисионере-тѣ повикале за тая работа Христодулъ Костовичъ Сичанъ-Николовъ ⁽⁹⁰⁾, а по-сѣтне и още живий Петко Р. Славейковъ

католическа-та пропаганда, нежели на протестантски-тѣ общества, биле тѣ великобритански или американски. Протестантски-тѣ общества иматъ за цѣль, тѣ се стараятъ да испълняватъ Христова-та заповѣдъ: идете по всичкия свѣтъ и проповѣдайте на всѣка тварь.

⁽⁸⁹⁾ При всичко, че преведенъ отъ Отца Неофита Рилски Новия Завѣтъ е билъ „съ прилежаніемъ преглѣданъ и одобренъ отъ преосвещеннейшаго и премудраго митрополита терновскаго г. г. Иларіона“, когато прѣвъ 1841 год. биле донесени въ Цариградъ нѣколко книги за продавъ, грѣдка-та патриархия заповѣдала та ги прибрале и изгориле. Това станало откакъ Иларіонъ предварително извѣстиялъ патриархия-та. Тоя „премудри“ митрополитъ е оня, който, както се каза на стр. 38, изгорилъ бѣлгарски-тѣ книги, запазени около 500 години у една стаичка на придворния нѣкога-си патриаршески храмъ въ Търново, и който прѣвъ 1835 год. обадилъ на турци-тѣ за готвяще-то се бѣлгарско възстаніе (Велчова-та Завѣра), та на върхъ Въскрѣсеніе Христово турци-тѣ убили много бѣлгаре. — Знае се, че отецъ Неофитъ Попъ-Петровъ Рилски, роденъ въ село Бана у Разлога (въ Турско) се помина въ рилския манастиръ на 4-й Януария 1881 год. На врѣме-то си, като учителъ, той е издалъ нѣколко учебници.

⁽⁹⁰⁾ Константинъ Фотиновъ и Христодулъ Костовичъ Сичанъ-Николовъ сѣ родени въ Самоковъ. Фотиновъ се помина въ Цариградъ на 29-й Ноември 1858 год.